

N:o 82.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 maj 1900.
— — — — Andra Kammaren den 8 -- —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om ändrad lydelse af § 38 i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895.

(Sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande n:o 1 och memorial n:o 2).

Till Konungen.

Genom proposition den 8 december nästlidet år har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till ändrad lydelse af § 38 i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895.

Vid bedömande af detta förslag har den uppfattningen icke varit för Riksdagen främmande, att skärpning af ansvarsbestämmelserna måhända icke är det enda medlet att motverka det onda, mot hvilket förslaget egentligen är riktadt, det yrkesmessiga lönkrögeriet. Riksdagen har nemligen funnit, att jemväl andra åtgärder skulle väsentligt bidraga till vinnande af detta ändamål. Härvid har uppmärksamheten särskildt fästats på önskvärdheten af att bereda myndigheterna

utväg att få rättegångar mot personer, åtalade för lönkrögeri, hastigt afgjorda samt förvunna lönkrögare sålunda snabbt befordrade till det för förseelsen stadgade ansvar, och vid återfall i förseelsen, till de förhöjda straffpåföljder, som för sådana händelser äro föreskrifna. Såsom från skilda håll under ämnets föregående handläggning anmärkts, medföra gällande bestämmelser i rättegångsordningen, på det sätt desamma i praxis allmänt tillämpas, möjlighet för en lönkrögare att, jemväl om bevisning mot honom förefinnes, under lång tid, stundom i åratal, undandraga sig ansvar genom att uppehålla slutligt utslag öfver det mot honom anhängiggjorda åtal, och detta i synnerhet i de tingslag, der ordinarie rättegångstillfällen förekomma endast en eller två gånger om året. Detta missförhållande torde emellertid kunna afhjelpas genom fastställande deraf, att ransakningar med lönkrögare, äfven i de fall då desse icke kunna häktas, få företagas på urtima ting samt extra tingssammanträden, och har åtgärd i sådant syfte synts Riksdagen synnerligen tänkvärd. Enligt hvad Riksdagen inhemtat, har ock Eders Kongl. Maj:t, på hemställan af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län, genom beslut den 26 sistlidne januari medgifvit, att af allmän åklagare anhängiggjorda mål rörande, bland annat, öfverträdelser af förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker må vid Gellivare lappmarks tingslags häradsrätt handläggas å de urtima ting, som å tingsstället i Gellivare kyrkoby hållas för ransakning med häktade personer. Det medgifvande, som sålunda lemnats för ett särskildt tingslag, torde kunna anses innebära förhoppning om att dylik rätt skall stå att erhålla jemväl för andra delar af vårt land, hvarest behof deraf ådagaläggas.

Ett annat i Riksdagens tanke synnerligen beaktansvärdt medel till motarbetande af lönkrögeri skulle vara åstadkommande af extra polisbevakning å de orter, som särskildt hemsökas af detta ofog. Enligt hvad i sakens natur ligger och erfarenheten äfven lär hafva visat, skulle härigenom utöfvandet af lönkrögerihandteringen väsentligt försvåras och blifva förbundet med ökad äfventyr, i det att den ständiga poliskontrollen komme att verka hämmande å försäljningen och i de fall, då försäljning det oaktadt skett, tillförlitlig bevisning härom lättare kunde erhållas.

Riksdagen, hvilken, såsom ofvan framhållits, ansett, att jemte straffskärpning äfven andra utvägar borde för ifrågavarande ändamåls vinnande anlitas, har alltså funnit skäl att i hufvudsak biträda

den föreslagna lagändringen. Behovvet af skärpta straffbestämmelser för lönkrögeri, särskildt om det utöfvas yrkesmessigt, har nemligen kraftigt betonats af myndigheterna i de län, som företrädesvis komme att beröras af lagändringen, och jemväl Riksdagen håller före, att risken af högre ansvar bör i ganska många fall kunna vara egnad att motverka nämnda förseelse.

Mot de bestämmelser, som i Eders Kongl. Maj:ts förslag innehållas, har Riksdagen icke haft annan erinran, än att Riksdagen ansett urbota bestraffning böra kunna förekomma jemväl för det fall, att någon gjort sig skyldig till yrkesmessig oloflig bränvinsförsäljning andra gången. Genom ett sådant stadgande, hvilket innebure ett ytterligare tillmötesgående af de önskingar, som af ofvannämnda myndigheter framstälts, skulle tvifvelsutän straffbestämmelsernas effektivitet och dermed äfven möjligheten att ernå med dem äsyftadt gagn icke oväsentligt ökas. Vidkommande arten och graden af denna urbota bestraffning, har Riksdagen ansett densamma vid jemförelse med det frihetsstraff, som enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag skall kunna ådömas den, som tredje gången eller oftare med berörda förbrytelse beträdes, skäligen böra bestämmas till fängelsestraff under tid ej öfverstigande 6 månader.

Riksdagen, som alltså funnit Eders Kongl. Maj:ts ifrågasvarande proposition icke kunna i oförändradt skick bifallas, har sålunda, med anledning af propositionen, för sin del antagit följande ändrade lydelse af § 38 i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895:

§ 38.

1. Den, som genom minuthandel eller utskänkning föryttrar bränvin, utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som, på sätt i § 2 sägs, mellan flere köpare fördelar bränvin, eller, mot föreskriften i § 4 mom. 1, tillhandagår med anskaffande af bränvin, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor och andra gången från 60 till och med 120 kronor. Den, som tredje gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till böter från 120 till och med 600 kronor eller till fängelse i högst ett år.

2. Bedrifves oloflig minuthandel eller utskänkning yrkesmessigt, må, der till böter dömes, straffet ökas med böter från och

med 60 till och med 600 kronor; och må redan för andra gången föröfvad sådan förbrytelse, som i detta moment afses, kunna dömas till fängelse i högst sex månader.

3. Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga eller eljest uppenbarligen för försäljning afsedda bränvin, till och med 150 liter och, då till ansvar för yrkesmessigt bedrifven olofflig minut-handel eller utskänkning dömes, till och med 300 liter tillika med kärl, som för dess afhemtning tjenliga äro, underkastade beslag och förbrutna.

4. Förbrytaren varde derjemte _____

_____ för minuthandeln.

5. Har förbrytelse _____

_____ 30 kronor.

Stockholm den 8 maj 1900.

Med undersätlig vördnad.
